

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 72.265 van 5 maart 1998
in de zaak A. 77.658/X-7991.**

In zake : de stad BRUSSEL,
die woonplaats kiest bij
Advocaten D. LAGASSE en J.-J. VAN RAEMDONCK,
kantoor houdende te 1170 BRUSSEL,
Terhulpesteenweg 187

tegen :

het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vertegenwoordigd door de Brusselse Hoofdstedelijke regering,
dat woonplaats kiest bij
Advocaten M. BOES en W. MERTENS,
kantoor houdende te 3580 BERINGEN,
Scheigoorstraat 5.

tussenkomen de partij :

de n.v. LANGUAGE of FORMS,
die woonplaats kiest bij
Advocaten C. RONSE en F. HUYSMANS,
kantoor houdende te 1081 BRUSSEL,
's Landsroemlaan 10.

D E R A A D V A N S T A T E, X e K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat de stad BRUSSEL op 26 februari 1998 heeft ingediend om bij uiterst dringende noodzakelijkheid de schorsing van de tenuitvoerlegging te vorderen van de beslissing van 18 februari 1998 van de gemachtigde ambtenaar van de administratie van stedenbouw en ruimtelijke ordening van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest waarbij een stedenbouwkundige vergunning werd toegekend aan de n.v. LANGUAGE of FORMS tot het afbreken van een zijgevel, van daken en van het centrale interieur van het bestaande bijhuis, te verbouwen tot een concertzaal "A" als uitbreiding van de toegelaten verbouwing van het pakhuis "B" met betrekking tot een goed gelegen te Brussel, Picardstraat 1/3, hoek Havenlaan;

Gelet op de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, inzonderheid op de artikelen 17 en 18;

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 26 februari 1998 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 4 maart 1998;

Gehoord het verslag van Kamervoorzitter M. VRINTS;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat J.-J. VAN RAEMDONCK, die verschijnt voor de verzoekende partij, van Advocaat M. BOES, die verschijnt voor de verwerende partij, en van Advocaat C. RONSE, die verschijnt voor de tussenkomende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Eerste Auditeur-afdelingshoofd J. HUBREGTSEN;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Gelet op het bij artikel 90, § 3, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State vereiste advies van de Auditeur-generaal;

Overwegende dat de n.v. LANGUAGE of FORMS met een verzoekschrift van 3 maart 1998 vraagt om in het administratief kort geding te mogen tussenkomen;

Overwegende dat krachtens artikel 17, §§ 1 en 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid kan worden besloten onder de drievoudige voorwaarde dat een uiterst

dringende noodzakelijkheid voorhanden is, dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten akte of verordening kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden akte of verordening een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

Overwegende, wat de eerste voorwaarde betreft, dat de verzoekende partij doet gelden dat de gemachtigde ambtenaar *ratione temporis* niet bevoegd was om de bestreden beslissing te nemen daar het college van burgemeester en schepenen "beschikt over een termijn tot 18 maart 1998 om te beslissen over de aanvraag (, dat) het duidelijk (is) dat een gewone vordering tot schorsing haar niet zou toelaten om vóór deze datum een arrest van de Raad van State te bekomen";

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat "dit gegeven geenszins (kan) overtuigen (, dat) de stelling van de Stad Brussel immers (is) dat zij tot 18 maart een beslissing kan nemen, en men zich dan ook af(vraagt) waarom zij in voorkomend geval ook niet effectief een dergelijke beslissing neemt (, dat) het bestreden besluit daaraan alleszins niet in de weg (staat)";

Overwegende dat de tussenkomenende partij laat gelden dat zij eerst met de werken zal beginnen in augustus 1998 zodat een gewone schorsingsprocedure kan volstaan, en dat de verzoekende partij niet aanvoert dat de schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid nodig is om het ingeroepen nadeel te voorkomen;

Overwegende dat in het enig middel wordt gesteld dat op het ogenblik dat de aanvrager bij de gemachtigde ambtenaar in beroep is gekomen wegens het uitblijven van een beslissing van het college van burgemeester en schepenen, de termijn waarover bedoeld

college beschikt om zich uit te spreken over de aanvraag nog niet verstreken was, meer, nog lopende is; dat die stelling, gesteld dat zij gegrond is, de uiterst dringende noodzakelijkheid rechtvaardigt; dat de verwerende partij slecht geplaatst is om tegen te werpen dat niets het college van burgemeester en schepenen verhindert alsnog een beslissing te nemen over een aanvraag die volgens bedoeld college nog steeds hangend zou zijn; dat in een rechtsstaat een overheid zichzelf geen recht mag verschaffen, zonder tussenkomst van de rechter; dat het argument van de tussenkomende partij evenmin overtuigt, vooreerst omdat het dreigende gevaar voor afbraak niet de grondslag is van de procedure wegens uiterst dringende noodzakelijkheid, voorts omdat, zoals hierna zal blijken, het moeilijk te herstellen ernstig nadeel gelegen is in de schending van de bevoegdheid van de stad Brussel om zelf uitspraak te doen over de aanvraag;

Overwegende dat de zaak spoedeisend is; dat de vordering bij uiterst dringende noodzakelijkheid verantwoord is;

Overwegende dat de verwerende partij en de tussenkomende partij opwerpen dat de beslissingen van de gemeenteraad en van het college van burgemeester en schepenen van de stad Brussel tot het instellen van de procedure zijn genomen met schending van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen daar zij niet met redenen zijn omkleed;

Overwegende dat luidens artikel 1 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen, voor de toepassing van de wet onder bestuurshandeling moet worden verstaan "de eenzijdige rechtshandeling met individuele strekking die uitgaat van een bestuur en die beoogt rechtsgevolgen te

hebben voor één of meer bestuurden of voor een ander bestuur";

Overwegende dat een beslissing van een gemeente om in rechte te treden, niet beantwoordt aan deze bepaling; dat de exceptie juridische grondslag mist;

Overwegende dat het enig middel luidt als volgt :

"Schending van de ordonnantie houdende organisatie van de planning en de stedenbouw van 29 augustus 1991, in het bijzonder de artikelen 128 en 119 ervan, en onbevoegdheid *ratione temporis*;

Doordat de bestreden beslissing werd genomen op 18 februari 1998, hetzij 92 dagen na het advies van 18 november 1997 van de Overlegcommissie, en op verzoek van de N.V. LANGUAGE of FORMS ingediend op 17 februari 1998, hetzij 91 dagen na dit advies;

Terwijl de termijn waarover het college van Burgemeester en Schepenen van verzoekende partij beschikte om zich uit te spreken over de aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning van de N.V. LANGUAGE of FORMS een termijn was van 120 dagen, te rekenen vanaf het advies van de Overlegcommissie (van 18 november 1997), zoals dit trouwens werd gemeld aan de aanvrager van de vergunning in het ontvangstbewijs dat hem werd afgeleverd op 10 september 1997";

Overwegende dat de verwerende partij antwoordt dat uit de samenlezing van artikel 119, §§ 3 en 4, van de ingeroepen ordonnantie weliswaar blijkt dat de termijn waarover het college van burgemeester en schepenen beschikt om een beslissing te nemen over de aanvraag tot stedenbouwkundige vergunning 120 dagen bedraagt, te rekenen vanaf de datum waarop de Overlegcommissie haar advies heeft gegeven, maar dat de stad Brussel zich niet op de schending van deze bepalingen kan beroepen, dat uit het bewijs van ontvangst van de aanvraag blijkt dat de stad Brussel voornemens was de gewestelijke vennootschap van de haven van Brussel te raadplegen, dat evenwel blijkt dat de stad Brussel nooit de gewestelijke vennootschap van de

haven van Brussel om advies heeft gevraagd, dat de stad Brussel ook geen advies heeft ontvangen vanwege de gewestelijke vennootschap van de haven van Brussel, noch vanwege enige andere administratie die zij op grond van artikel 109, zesde lid, van de ordonnantie zou hebben aangeschreven, dat het college van burgemeester en schepenen van de stad Brussel klaarblijkelijk ook geen belang hecht aan adviezen voor zover die al effectief zouden zijn gevraagd en daar evenmin heeft op aangedrongen; dat de verwerende partij daaraan toevoegt dat "het overigens zeer de vraag is of de Stad Brussel wel terecht toepassing gemaakt heeft van artikel 119, § 3, van de ordonnantie", en of niet veeleer § 2 van artikel 119 van toepassing is, dat immers de stad reeds beschikte over een "milieu-effectenstudie in het kader van de aanvraag om milieuvergunning";

Overwegende dat de tussenkomenende partij die stelling bijvalt;

Overwegende dat § 3 van artikel 119 van de ordonnantie van 29 augustus 1991 van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, gewijzigd bij ordonnantie van 5 juni 1997, bepaalt wat volgt :

"§ 3. Wanneer de vergunningsaanvraag voorafgegaan wordt door een effectenstudie, bedoeld in artikel 111, B, of vergezeld is van een effectenverslag, bedoeld in artikel 111, P, geschiedt de kennisgeving van de beslissing van het college van burgemeester en schepenen tot verlening of weigering van de vergunning binnen volgende termijnen, te rekenen vanaf de datum waarop de overlegcommissie haar advies heeft gegeven binnen de termijn bedoeld in artikel 111, O, § 2, derde lid, of in artikel 111, U, § 2, derde lid of bij ontstentenis vanaf het verstrijken van deze termijn :

(...)

2° negentig dagen indien de aanvraag het voorafgaand advies van de gemachtigde ambtenaar vereist.

(...)"

dat § 4, eerste lid, van hetzelfde artikel, gewijzigd bij ordonnantie van 23 november 1993, bepaalt wat volgt :

"§ 4. Indien de aanvraag aanleiding geeft tot de raadpleging van betrokken besturen of instellingen, worden de in §§ 2 en 3 bedoelde termijnen met dertig dagen verlengd";

Overwegende dat het college van burgemeester en schepenen van de stad Brussel op 10 september 1997 aan de tussenkomende partij het ontvangstbewijs heeft uitgereikt van de aanvraag om stedenbouwkundige vergunning; dat bedoeld ontvangstbewijs vermeldt wat volgt :

"(...)

De aanvraag wordt aan het eensluidend advies van de gemachtigde ambtenaar onderworpen.

De aanvraag wordt aan de speciale regelen van openbaarmaking onderworpen krachtens de voorschriften :

⇒ van het Gewestelijk Ontwikkelingsplan en/of het Gewestelijk bestemmingsplan;

⇒ van de gewijzigde ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende organisatie van de planning en de stedenbouw (afwijking aan het Gewestelijk Ontwikkelingsplan en/of de voorafgaande effectenbeoordeling van bepaalde projecten);

⇒ van de ordonnantie van 5 juni 1997 betreffende de milieuvergunning;

⇒ van de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerend erfgoed;

De aanvraag wordt aan het advies van volgende besturen of instellingen onderworpen :

⇒ Gewestelijk Vennootschap van de Haven van Brussel (Redersplein, 6 te 1210 Brussel, tel. 425.10.11)

De maximale duur van de behandeling van deze aanvraag is krachtens artikel 119 van de gewijzigde ordonnantie van 29 augustus 1991 op keerzijde overgenomen, vastgesteld op 120 dagen te rekenen vanaf de datum waarop de Overlegcommissie haar advies over de aanvraag heeft gegeven (deze datum mag geen 60 dagen overschrijden te rekenen vanaf het einde van het openbaar onderzoek)";

dat de Overlegcommissie op 18 november 1997 advies heeft uitgebracht; dat de tussenkomende partij minder dan 120 dagen later, te weten op 17 februari 1998, de gemachtigde ambtenaar heeft verzocht een beslissing te nemen over de aanvraag wegens het uitblijven van een

beslissing van het college van burgemeester en schepenen binnen 90 dagen; dat op 18 februari 1998 de gemachtigde ambtenaar de vergunning bij de bestreden beslissing heeft verleend; dat de bedoelde beslissing o.m. overweegt dat het ontvangstbewijs van de aanvraag werd afgegeven op 10 september 1997, dat de aanvrager de gemachtigde ambtenaar heeft aangeschreven met een aangetekende brief van 17 februari 1998 ontvangen op 18 februari 1998, dat het college van burgemeester en schepenen van de stad Brussel "zijn beslissing niet betekend heeft binnen de termijn bepaald in artikel 119 van de ordonnantie van 29 augustus 1991 houdende de organisatie van de planning en de stedenbouw", dat de Overlegcommissie op 21 oktober 1997 en op 18 november 1997 advies heeft uitgebracht, dat "de effectenstudie (werd) afgesloten op 6/06/96";

Overwegende dat de bestreden beslissing met zoveel woorden verwijst naar een effectenstudie van 6 juni 1996 die de vergunningsaanvraag is voorafgegaan; dat hieruit volgt dat niet § 2, maar wel § 3 van artikel 119 van de meervermelde ordonnantie van toepassing is; dat daaruit eveneens volgt, eensdeels, dat de beslissingstermijn van het college van burgemeester en schepenen moet worden gerekend vanaf de datum van het advies van de Overlegcommissie, anderdeels, dat deze termijn 90 dagen bedraagt vermeerderd met 30 dagen in toepassing van § 4 van hetzelfde artikel; dat immers luidens het ontvangstbewijs de gewestelijke vennootschap van de haven van Brussel moet worden geraadpleegd; dat de Raad van State de stelling dat de verzoekende partij slechts over 90 dagen zou beschikken omdat zij het in het ontvangstbewijs vermelde bestuur niet daadwerkelijk zou raadplegen, niet bijtreedt; dat immers zolang de aanvraag hangende is bij het college van burgemeester en schepenen adviezen kunnen worden aangevraagd, ingewacht en uitgebracht; dat het middel ernstig is;

Overwegende, wat betreft het moeilijk te herstellen ernstig nadeel, dat de verzoekende partij doet gelden dat "algemeen wordt aanvaard dat het nadeel dat voortspruit uit de constructie van onroerende goederen met een zekere omvang van nature uit ernstig en moeilijk te herstellen is (,dat) het nadeel nog ernstiger en moeilijker te herstellen (is) in huidig geval nu de te verbouwen gebouwen een groter architecturale waarde hebben (,dat) een deel van het bestaande gebouw, waarvan de architecturale waarde ontegensprekelijk is, zelfs onherroepelijk vernietigd wordt (,dat) de vergunning afgeleverd krachtens de bestreden beslissing immers de afbraak (voorziert) van vijf van de veertien 'zaagtanden' die het dak van het gebouw 'A' uitmaken en die uniek zijn ter wereld omdat zij niet op pijlers berusten (,dat) deze unieke architecturale waarde wordt erkend door nationale en internationale commissies en organisaties die het behoud en de bescherming van patrimonium en monumenten betreffen met inbegrip van de Koninklijke Commissie van monumenten en landschappen van verwerende partij (,dat) het te realiseren gebouwencomplex culturele manifestaties zal moeten ontvangen bestemd voor tienduizenden personen (,dat) de bouw van dit cultureel complex derhalve van aard is om ook aan de omwoners ernstige en moeilijk te herstellen nadelen te berokkenen, voortspruitend uit de verkeers- en de geluidshinder (,dat) om de ernst van een nadeel te beoordelen men eveneens (dient) rekening te houden met het nadeel dat door derden zou worden ondergaan";

Overwegende dat, in tegenstelling tot wat in het verzoekschrift wordt gesteld, niet algemeen wordt aanvaard dat een constructie met een zekere omvang "van nature uit" een moeilijk te herstellen ernstig nadeel berokkent; dat noch de afbraak van een constructie met architecturale waarde, noch de oprichting van een complex bestemd voor duizenden bezoekers op zich als een

ernstig nadeel kunnen worden aangemerkt; dat immers het bij artikel 17, § 2, bedoelde moeilijk te herstellen ernstig nadeel persoonlijk moet zijn, d.w.z. eigen aan de verzoekende partij;

Overwegende dat voor een openbare overheid het bij artikel 17 van de gecoördineerde wetten vereiste nadeel persoonlijk is, indien de bestreden beslissing de uitoefening van de overheidstaak of de bestuursopdracht waarmee die overheid is belast, verhindert of bemoeilijkt; dat terzake de lezing van de uiteenzetting van de uiterst dringende noodzakelijkheid en van het middel doet blijken dat de stad Brussel zich in haar bestuurlijk optreden ernstig benadeeld acht omdat de bestreden beslissing haar verhindert een besluit te nemen in een aangelegenheid die haar uit kracht van de wet is toevertrouwd; dat het nadeel ernstig is; dat het tevens moeilijk te herstellen is;

Overwegende dat voldaan is aan de drie voorwaarden gesteld in artikel 17, §§ 1 en 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die vervuld moeten zijn om een vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid toe te wijzen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het verzoek tot tussenkomst van de n.v. LANGUAGE of FORMS in het administratief kort geding wordt ingewilligd.

Artikel 2.

Bevolen wordt de schorsing van de tenuitvoerlegging bij uiterst dringende noodzakelijkheid van de beslissing van 18 februari 1998 van de gemachtigde ambtenaar van de administratie van stedenbouw en ruimtelijke ordening van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest waarbij een stedenbouwkundige vergunning werd toegekend aan de n.v. LANGUAGE of FORMS tot het afbreken van een zijgevel, van daken en van het centrale interieur van het bestaande bijhuis, te verbouwen tot een concertzaal "A" als uitbreiding van de toegelaten verbouwing van het pakhuis "B" met betrekking tot een goed gelegen te Brussel, Picardstraat 1/3, hoek Havenlaan.

Artikel 3.

De kosten worden voorbehouden.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare
terechtzing, op vijf maart 1900 achtennegentig, om
16.00 uur, door de Xe kamer, die was samengesteld uit :

Mevr.	M. VRINTS,	kamervoorzitter,
de HH.	J. BOVIN,	staatsraad,
	D. MOONS,	staatsraad,
Mevr.	A. EYLENBOSCH,	toegevoegd griffier.

De griffier,

De voorzitter,

A. EYLENBOSCH.

M. VRINTS.